

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 36, ст.275)

Цей Закон визначає основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, засади правового регулювання органічного виробництва, обігу органічної продукції та функціонування ринку органічної продукції, правові основи діяльності центральних органів виконавчої влади, суб'єктів ринку органічної продукції та напрями державної політики у зазначених сферах.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

вилучення продукції - заходи, спрямовані на запобігання розповсюдженню, демонстрації чи пропонуванню споживачам продукції, яка маркована як органічна, але не відповідає вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

відкликання продукції - заходи, спрямовані на повернення оператором продукції, яку продано чи передано споживачу або яка доступна споживачу і маркована як органічна, але не відповідає вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

гідропонний метод виробництва - метод вирощування рослин без ґрунту, при якому їхнє коріння розміщується у мінеральному поживному розчині або в інертному середовищі, такому як перліт, гравій або мінеральна вата, до якого додано поживний розчин;

Державний реєстр операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції (далі - Реєстр операторів), - офіційний перелік операторів, які здійснюють органічне виробництво та/або обіг органічної продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, що міститься в інформаційній базі даних;

Державний реєстр органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції (далі - Реєстр органів сертифікації) - офіційний перелік органів сертифікації, що мають право на проведення сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, що міститься в інформаційній базі даних;

Державний реєстр органічного насіння і садивного матеріалу (далі - Реєстр органічного насіння і садивного матеріалу) - офіційний перелік органічного насіння і садивного

матеріалу, придатного для використання відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, що міститься в інформаційній базі даних;

заготівля органічних об'єктів рослинного світу - органічне виробництво, пов'язане із збиранням та частковою переробкою для комерційних цілей природних дикорослих судинних рослин (у тому числі їхніх частин і продуктів життєдіяльності), водоростей та грибів на всіх стадіях розвитку відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

інспектор з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції - посадова особа органу сертифікації, яка має спеціальні знання у відповідній галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції та відповідає вимогам, встановленим цим Законом;

маркування - інформація про органічну продукцію, у тому числі державний логотип для органічної продукції, нанесена на етикетку, упаковку, тару, контейнер, контретикетку, кольєретку, ярлик, пробку, листок-вкладиш або на інші елементи упаковки, що супроводжує таку продукцію або посилається на неї відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

неорганічна продукція - продукція, отримана в результаті неорганічного виробництва;

неорганічне виробництво - виробництво, що не відповідає вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

неорганічний інгредієнт - речовина, отримана в результаті неорганічного виробництва, що дозволена до використання в органічному виробництві відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

обіг органічної продукції - будь-яке переміщення або зберігання органічної продукції з метою реалізації, крім переміщення або зберігання маркованої органічної продукції для цілей реалізації кінцевому споживачу;

одночасне виробництво - органічне та неорганічне виробництво одним і тим самим оператором різних продуктів;

оператор - юридична особа чи фізична особа - підприємець, яка займається виробництвом та/або обігом продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

орган іноземної сертифікації - підприємство, установа, організація чи їхній відокремлений підрозділ, що має право на проведення сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції відповідно до вимог законодавства іншого, ніж законодавство України, та внесений до Переліку органів іноземної сертифікації;

орган сертифікації - підприємство, установа, організація чи їхній відокремлений підрозділ, що має право на проведення сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції і внесений до Реєстру органів сертифікації;

органічна аквакультура - органічне виробництво, пов'язане із штучним розведенням, утриманням та вирощуванням об'єктів аквакультури відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

органічна продукція - сільськогосподарська продукція, у тому числі харчові продукти та корми, отримані в результаті органічного виробництва;

органічне виноробство - органічне виробництво, пов'язане із виготовленням виноробної продукції із застосуванням спеціальних організаційних і технологічних прийомів у виноробстві;

органічне виробництво - сертифікована діяльність, пов'язана з виробництвом сільськогосподарської продукції (у тому числі всі стадії технологічного процесу, а саме первинне виробництво (включаючи збирання), підготовка, обробка, змішування та пов'язані з цим процедури, наповнення, пакування, переробка, відновлення та інші зміни стану продукції), що провадиться із дотриманням вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

органічне насіння і садивний матеріал - насіння і садивний матеріал, розмножені відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

органічне рослинництво - органічне виробництво, пов'язане з вирощуванням культурних рослин, а також заготівлею об'єктів рослинного світу із дотриманням вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

органічне тваринництво - органічне виробництво, пов'язане з утриманням, розведенням (виробництвом) сільськогосподарських тварин (у тому числі птиці та комах) та продукції для отримання продукції тваринного походження;

органічний інгредієнт - будь-яка речовина, отримана в результаті органічного виробництва, що використовується під час виробництва органічного харчового продукту і залишається в готовому продукті навіть у зміненій формі;

органічний корм - будь-яка речовина або продукт, включаючи добавки (перероблені, частково перероблені чи неперероблені), отримані в результаті органічного виробництва та призначені для годування тварин;

органічний харчовий продукт - харчовий продукт, отриманий в результаті органічного виробництва;

органічні тварини - тварини (у тому числі птиця та комахи), вирощені в результаті органічного тваринництва;

паралельне виробництво - органічне та неорганічне виробництво одним і тим самим оператором одного і того самого продукту;

перехідний період - період переходу від виробництва неорганічної продукції до виробництва органічної продукції, під час якого оператор дотримується вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

потужності - споруди або комплекс споруд, приміщення, будівлі, обладнання та інші засоби, включаючи транспортні засоби, а також територія, що використовується у виробництві та/або обігу органічної продукції;

сертифікат - документальне підтвердження відповідності органічного виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, що видається органом сертифікації;

сертифікація органічного виробництва та/або обігу органічної продукції - перевірка та встановлення відповідності виробництва та/або обігу продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

сільськогосподарська продукція - продукція (товари) рослинного або тваринного походження, що підпадають під визначення [груп 1-24](#) УКТ ЗЕД;

суб'єкти ринку органічної продукції - оператори та органи сертифікації.

2. Інші терміни вживаються у цьому Законі у значеннях, визначених у законах України ["Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів"](#), ["Про аквакультуру"](#), ["Про ветеринарну медицину"](#), ["Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин"](#) та інших законодавчих актах України.

Стаття 2. Сфера дії цього Закону

1. Цей Закон регулює відносини у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, що виробляється, перебуває в обігу, ввозиться на митну територію України або вивозиться з неї в митному режимі експорту.

2. Дія цього Закону не поширюється на виробництво та обіг продукції, призначеної для власного споживання, парфумерно-косметичної продукції та лікарських засобів, продукцію мисливства та рибальства, вилучену із природного середовища.

Стаття 3. Законодавство у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Відносини у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції в Україні регулюються цим Законом та виданими відповідно до нього нормативно-правовими актами, законодавством про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, про карантин рослин, про захист рослин, про насінництво та розсадництво, про ветеринарну медицину, про бджільництво, про аквакультуру, про виноградарство та виноробство, про охорону і використання рослинного і тваринного світу, а також земельним, лісовим, екологічним та іншим спеціальним законодавством, що регулює відносини у цій сфері.

Розділ II

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 4. Права та обов'язки операторів

1. Оператори мають право добровільно за наявності сертифіката:

виробляти та реалізовувати органічну продукцію під своїм комерційним найменуванням та/або торговельною маркою (знаком для товарів та послуг);

доручати надання окремих послуг (робіт), у тому числі підрядних (давальницьких), необхідних для органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, третій особі, за умови перевірки потужностей такої особи органом сертифікації та отримання від нього згоди.

2. Оператори відповідають за дотримання вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції у межах діяльності, що вони провадять.

3. Оператори зобов'язані:

дотримуватися вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

відкликати та/або вилучати вироблену ними продукцію, що не відповідає вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, якщо вона маркована державним логотипом для органічної продукції або містить позначення та написи "органічний", "біодинамічний", "біологічний", "екологічний", "органік", та будь-які однокореневі та/або похідні слова від цих слів з префіксами "біо-", "еко-" тощо будь-якими мовами;

щороку проходити сертифікацію органічного виробництва та/або обігу органічної продукції для підтвердження відповідності вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

взаємодіяти з органами сертифікації, з якими вони уклали договір на проведення сертифікації, та забезпечувати безперешкодний доступ інспекторів з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції до своїх потужностей та відбору зразків, а також надавати на вимогу органів сертифікації документи, необхідні для сертифікації органічного виробництва, у тому числі доступ до фінансових документів;

забезпечувати безперешкодний доступ посадових осіб, які здійснюють державний контроль (нагляд) у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції відповідно до закону, для здійснення заходів державного контролю, у тому числі відбору зразків;

декларувати обсяги органічної продукції, яка вводиться в обіг;

узгоджувати маркування органічної продукції з органом сертифікації.

4. Цим Законом можуть бути встановлені інші права та обов'язки операторів.

Стаття 5. Права та обов'язки органів сертифікації

1. Органи сертифікації мають право:

вимагати від оператора документи, необхідні для сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції;

ухвалювати рішення про сертифікацію органічного виробництва та/або обігу органічної продукції або відмову у такій сертифікації у разі недотримання оператором вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

видавати та скасовувати сертифікати, тимчасово припиняти дію сертифікатів відповідно до цього Закону;

відбирати зразки ґрунту або матеріалів, насіння і садивного матеріалу, корму, продукції, води для проведення лабораторних досліджень.

2. Органи сертифікації зобов'язані:

дотримуватися вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

надавати інформацію про операторів, з якими вони уклали договір на проведення сертифікації та які пройшли сертифікацію органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, а також про видані, тимчасово припинені та скасовані сертифікати до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, для її внесення до Реєстру операторів;

взаємодіяти з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, з питань державного контролю (нагляду) за діяльністю операторів та обігом органічної продукції на ринку;

надавати на вимогу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, документи, необхідні для здійснення державного контролю (нагляду) за діяльністю органу сертифікації із сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції;

проводити щорічну сертифікацію відповідно до договору про проведення сертифікації, укладеного з оператором.

3. Інформація (документи), отримана органом сертифікації від операторів, не підлягає розголошенню чи вилученню без згоди операторів, крім випадків, передбачених законом.

4. Цим Законом можуть бути встановлені інші права та обов'язки органів сертифікації.

Розділ III **ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ** **ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА, ОБІГУ ТА МАРКУВАННЯ** **ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ**

Стаття 6. Основні принципи та напрями державної політики у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Державна політика у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції ґрунтується на принципах:

законності - відповідності [Конституції](#) та законам України, міжнародним зобов'язанням України;

паритетності та рівності - забезпечення рівних можливостей операторів;

відкритості - забезпечення вільного доступу до інформації про розвиток органічного виробництва та обіг органічної продукції в Україні;

координації - взаємозв'язку та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм розвитку органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні;

сталого розвитку - розвитку органічного виробництва та ринку органічної продукції для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь;

об'єктивності - розроблення всіх документів, що визначають державну політику у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, на основі реальних показників, які можливо досягти та оцінити;

взаємоузгодженості економічних інтересів операторів, суспільства і держави;

додержання вимог екологічної безпеки у сфері органічного виробництва та/або обігу органічної продукції;

визнання свободи господарської діяльності у сфері органічного виробництва та/або обігу органічної продукції;

свободи поширення інформації про органічне виробництво та обіг органічної продукції.

2. Напрямами державної політики у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції є:

впровадження інновацій, енерго- і ресурсозберігаючих технологій;

розвиток конкуренції та підвищення конкурентоспроможності українських виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках;

збільшення обсягу експорту органічної сільськогосподарської продукції;

розвиток внутрішнього ринку органічної продукції;

забезпечення генетичної безпеки, біологічного різноманіття та раціонального використання природних ресурсів та їх відтворення;

контроль за дотриманням законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

гуманне ставлення до тварин шляхом забезпечення умов для життя тварин, що відповідають їх біологічним, видовим та індивідуальним особливостям;

забезпечення екологічної безпеки під час органічного виробництва;

створення єдиної системи сертифікації органічного виробництва та/або обігу та державного контролю органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

популяризація органічної продукції;

наукове забезпечення органічного виробництва;

встановлення відповідальності за порушення законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Стаття 7. Державне регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Державне регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції здійснюється шляхом:

визначення загальних засад здійснення органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

встановлення відповідного нормативно-правового регулювання;

удосконалення державної політики у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

здійснення державного контролю (нагляду) у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

координації підготовки та перепідготовки спеціалістів з органічного виробництва;

сприяння розвитку органічного виробництва;

сприяння розвитку внутрішнього ринку органічної продукції та задоволення потреб споживачів в асортименті органічної продукції.

Стаття 8. Державна підтримка органічного виробництва та обігу органічної продукції

1. Державна підтримка може надаватися операторам у рамках загальнодержавних та регіональних програм за рахунок і в межах видатків за бюджетними програмами, спрямованими на підтримку розвитку сільськогосподарських товаровиробників.

Розділ IV

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА, ОБІГУ ТА МАРКУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 9. Органи виконавчої влади, що здійснюють державне управління та регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Державне управління та регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції здійснюють Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпеки та окремих показників якості харчових продуктів.

Стаття 10. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції належать:

забезпечення здійснення державної політики у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

визначення основних напрямів розвитку у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

спрямування та координація роботи відповідних центральних органів виконавчої влади у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

прийняття в межах своїх повноважень нормативно-правових актів у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

організація міжнародного співробітництва у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

здійснення інших повноважень відповідно до [Конституції України](#) та цього Закону.

Стаття 11. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції належать:

забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

здійснення державного управління та регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

розроблення та прийняття нормативно-правових актів відповідно до цього Закону;

розробка та затвердження державного логотипу для органічної продукції;

сприяння розвитку ринку органічної продукції;

забезпечення ведення Реєстру операторів, Реєстру органічного насіння і садивного матеріалу та Реєстру органів сертифікації, а також забезпечення відкритості та загальнодоступності зазначених реєстрів;

звернення до національного органу України з акредитації щодо встановлених фактів порушень органом сертифікації з метою вжиття цим органом відповідних заходів, передбачених законодавством України у сфері акредитації;

участь у міжнародному співробітництві з питань органічного виробництва та обігу органічної продукції, а також виконання міжнародних договорів України у цій сфері;

забезпечення підготовки та підвищення кваліфікації інспекторів з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції відповідно до закону;

здійснення інших повноважень, визначених цим Законом.

Стаття 12. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, належать:

здійснення державного контролю (нагляду) за дотриманням суб'єктами ринку органічної продукції законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

звернення до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, з письмовим вмотивованим клопотанням щодо розгляду питання про виключення органу сертифікації з Реєстру органів сертифікації або про виключення оператора з Реєстру операторів;

участь у розробленні нормативно-правових актів у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

інші повноваження, передбачені цим Законом.

Розділ V

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО

Стаття 13. Галузі органічного виробництва

1. До галузей органічного виробництва належать:

органічне рослинництво (у тому числі насінництво та розсадництво);

органічне тваринництво (у тому числі птахівництво, бджільництво);

органічне грибівництво (у тому числі вирощування органічних дріжджів);

органічна аквакультура;

виробництво органічних морських водоростей;

виробництво органічних харчових продуктів (у тому числі органічне виноробство);

виробництво органічних кормів;

заготівля органічних об'єктів рослинного світу.

2. Порядок (детальні правила) органічного виробництва та обігу органічної продукції затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Загальні вимоги до органічного виробництва

1. Загальними вимогами до органічного виробництва є:

відокремлення у часі або просторі виробництва та зберігання органічної продукції, у тому числі ведення обліку такої продукції, від виробництва та зберігання неорганічної продукції і продукції перехідного періоду;

використання технологій, що відповідають вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

використання переважно відновлюваних ресурсів та власних ресурсів, у тому числі продуктів переробки відходів та побічної продукції рослинного та тваринного походження, за умови що вони відповідають вимогам до органічного виробництва;

використання технологій, що не завдають шкоди здоров'ю людей, рослинам, добробуту тварин, запобігають забрудненню навколишнього природного середовища або мінімізують його;

використання харчових добавок, мікроелементів та добавок для технологічних цілей у гранично допустимих кількостях, визначених законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

використання води як інгредієнта органічної продукції, що відповідає вимогам, встановленим законодавством до води питної;

заборона змішування одних і тих самих органічних і неорганічних інгредієнтів в одному органічному продукті.

2. У процесі органічного виробництва забороняється застосування:

будь-якого неприродного або неконтрольованого впливу на геном сільськогосподарських рослин і тварин (у тому числі птиці та комах), промислових мікроорганізмів шляхом застосування для виробництва генетично модифікованих організмів та продуктів, що містять, складаються або вироблені із генетично модифікованих організмів, крім застосування ветеринарних лікарських засобів, внесених до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях, у випадках, встановлених цим Законом;

синтетичних речовин, у тому числі агрохімікатів, пестицидів, антибіотиків для превентивних цілей, гормональних препаратів, стимуляторів росту та підкорму тварин (у тому числі птиці та комах);

методів електричної або іншої стимуляції для примушування, що завдає тваринам болю, застосування транквілізаторів;

іонізуючого випромінювання;

гідропонних методів;

використання штучно введених поліплоїдних тварин та рослин;

речовин і технологічних методів виробництва, результати застосування яких можуть ввести споживача в оману щодо природи (походження) продукту;

стимуляторів росту, гормонів або аналогічних речовин, крім застосування речовин, внесених до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях, у випадках, встановлених цим Законом.

3. Перелік речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях, розробляється та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

Стаття 15. Вимоги до виробництва органічних харчових продуктів

1. Вимогами до виробництва органічних харчових продуктів є:

використання переважно біологічних, механічних та фізичних методів виробництва;

використання під час виробництва органічних інгредієнтів (додана вода та кухонна сіль не включаються у розрахунок відсоткових часток складників органічних інгредієнтів);

вживання належних заходів для уникнення забруднення недозволеними речовинами або продуктами, заходів з очищення і дезінфекції виробничого обладнання та потужностей, а в разі необхідності - заходів з очищення харчової продукції. Усі заходи з очищення повинні фіксуватися оператором;

ведення обліку та документування усіх операцій з виробництва органічних харчових продуктів;

ідентифікація кожної партії органічних харчових продуктів;

вміст у готовому харчовому продукті не більше одного інгредієнта сільськогосподарського походження перехідного періоду.

2. До органічних харчових продуктів не належить продукція мисливства та рибальства в умовах дикої фауни.

Стаття 16. Вимоги до органічного виноробства

1. На органічне виноробство поширюються вимоги, встановлені для виробництва органічної харчової продукції.

2. Додатковою вимогою до виробництва органічної виноробної продукції є заборона до використання таких технологічних прийомів:

часткове концентрування за допомогою охолодження;

зниження вмісту діоксиду сірки фізичними методами;

застосування електродіалізу для стабілізації проти кристалічних помутнінь;

часткова деалкоголізація;

обробка катіонообмінними смолами для стабілізації проти кристалічних помутнінь.

Стаття 17. Вимоги до виробництва органічних кормів

1. Вимогами до виробництва органічних кормів є:

виробництво кормів з органічних кормових матеріалів, крім випадків, коли на ринку відсутні органічні кормові матеріали. При цьому кормові матеріали, що використовуються у виробництві органічних кормів, не повинні містити одночасно ті самі органічні та неорганічні інгредієнти;

кормові матеріали, що використовуються в органічному виробництві, не можуть оброблятися синтетичними розчинниками;

зведення до мінімуму використання кормових добавок та допоміжних засобів, крім випадків, коли це необхідно для технологічних або зоотехнічних потреб чи для конкретних цілей годування;

використання переважно біологічних, механічних та фізичних методів виробництва;

вміст у кормі не більше одного інгредієнта сільськогосподарського походження, виробленого у перехідний період;

ведення обліку та документування усіх операцій з виробництва корму;

ідентифікація кожної партії корму.

Стаття 18. Вимоги до органічного рослинництва

1. Вимогами до органічного рослинництва є:

застосування для захисту рослин переважно агротехнічних, біологічних, механічних і фізичних методів з урахуванням відповідних сівозмін, а також шляхом вибору відповідних видів та сортів, стійких до шкідників і хвороб;

використання під час вирощування та обробки рослин методів, що оптимізують біологічну активність ґрунтів, забезпечують збалансоване постачання поживних речовин рослинам, у тому числі використання живих мікроорганізмів;

використання ґрунтозахисних технологій вирощування рослин, що запобігають виникненню у ґрунті ерозійних чи інших деградаційних процесів;

використання добрив, меліорантів, матеріалів мікробіологічного, рослинного чи тваринного походження та інших речовин, що застосовуються для підвищення родючості ґрунтів та урожайності сільськогосподарських культур, для поліпшення якості рослинницької продукції, які розщеплюються біологічно, за умови що вони внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

використання неорганічних засобів захисту рослин, меліорантів, регуляторів росту рослин лише у порядку та обсягах, визначених законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, за умови що вони внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

заборона використання мінеральних азотних добрив;

регулярне очищення та дезінфекція приміщень та споруд, що використовуються для органічного рослинництва речовинами, що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

використання для сівби органічного насіння та використання для посадки органічного садивного матеріалу, крім випадків, встановлених цим Законом;

здійснення біологічного контролю за шкідниками та хворобами рослин.

2. В органічному рослинництві дозволяється використання біодинамічних препаратів.

Стаття 19. Вимоги до органічного тваринництва

1. Вимогами до органічного тваринництва є:

1) щодо походження тварин:

тварини повинні відповідати одночасно таким вимогам:

народжені від тварин, які розводилися відповідно до вимог органічного тваринництва;

вирощені оператором після завершення перехідного періоду;

з моменту народження утримувалися відповідно до вимог органічного тваринництва;

дозволяється введення до господарства неорганічних тварин виключно для розведення (такі тварини і продукція тваринництва можуть вважатися органічними лише після завершення перехідного періоду);

тварини, які були у господарстві на початку перехідного періоду, та тваринницька продукція можуть вважатися органічною після завершення перехідного періоду;

2) щодо методів утримання:

гуманне ставлення до тварин, у тому числі зведення до мінімуму їхніх страждань та утримання тварин з урахуванням еволюційних, фізіологічних та поведінкових потреб;

персонал, який працює з тваринами, повинен володіти базовими знаннями і навичками щодо здоров'я та належного утримання тварин;

забезпечення тварин постійним доступом до зон на відкритому повітрі та вільним вигулом у порядку та обсягах, визначених законодавством;

кількість поголів'я повинна бути обмежена з урахуванням особливостей щодо запобігання надмірному пошкодженню рослинності, ерозії ґрунту та забруднення, спричиненого тваринами;

заборона прив'язування або ізоляції поголів'я, крім випадків, коли це необхідно протягом обмеженого часу для забезпечення безпеки оточуючих, благополуччя тварин або у ветеринарних цілях;

тривалість транспортування поголів'я має бути зведена до мінімуму;

3) щодо розведення:

репродукція тварин має відбуватися природним шляхом, проте дозволяється штучне запліднення;

забороняється застосування гормонів при репродукції;

забороняється застосування клонування та трансплантація ембріону;

вибір відповідних порід, адаптованих до умов місцевості вирощування тварин, життєздатних та стійких до хвороб для попередження страждань тварин та необхідності хірургічного втручання;

4) стосовно годування:

годування тварин (у тому числі птиці та комах) органічними кормами, що відповідають їхній стадії розвитку. Частина раціону може бути кормами перехідного періоду;

постійний доступ поголів'я до пасовищ або зелених та грубих кормів (крім комах);

забороняється примусова відгодівля;

неорганічні кормові матеріали рослинного походження, кормові матеріали тваринного і мінерального походження, кормові добавки, певні продукти для годування тварин, що застосовуються як технологічні добавки, можуть використовуватися, за умови що вони внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

годування молодих ссавців природним молоком, переважно материнським.

Оператор має право за згодою органу сертифікації використовувати корми перехідного періоду. У такому разі для годування тварин використовуються лише корми перехідного періоду, вироблені оператором самостійно або у співробітництві з іншими операторами;

5) щодо профілактики хвороб та ветеринарного лікування:

профілактика хвороб має ґрунтуватися на виборі відповідних порід та видів, адаптованих до місцевих умов, життєздатних та стійких до хвороб, застосуванні практики ведення тваринництва, яка укріплює імунну систему та посилює природний захист від хвороб;

використання високоякісних кормів та забезпечення вигулу, належної щільності поголів'я тварин на одиницю площі та утримання у належних санітарних умовах, що забезпечують добробут та благополуччя тварин;

негайне лікування хвороби для запобігання стражданню тварин;

заборона використання синтетичних алопатичних ветеринарних лікарських засобів та антибіотиків, крім випадків, визначених цим Законом, для запобігання стражданню тварин;

заборона утримання тварин у спосіб, що може призвести до виникнення анемії;

дозволяється використання імунологічних ветеринарних препаратів;

дозволяється використання відповідних засобів або заходів, передбачених законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, для захисту здоров'я людей і тварин у випадках, визначених цим Законом;

б) щодо прибирання та дезінфекції:

регулярне очищення та дезінфекція приміщень та споруд засобами, внесеними до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі

органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях.

2. Тварини у господарстві повинні бути ідентифіковані. Великим ссавцям присвоюється індивідуальний ідентифікаційний номер, домашній птиці та дрібним ссавцям присвоюються індивідуальні або групові ідентифікаційні номери.

3. Додатковими вимогами до органічного птахівництва є:

заборона утримання домашньої птиці у клітках;

забезпечення доступу водоплавних птахів до струмків, ставків, озер або басейнів у порядку та обсягах, визначених законодавством;

утримання домашньої птиці у спеціально облаштованих приміщеннях;

забезпечення обов'язкового доступу до відкритих майданчиків не менше ніж протягом однієї третини життя птиці;

запобігання використанню методів інтенсивного вирощування домашньої птиці або для швидко зростаючих штамів - застосування мінімального віку забою, визначеного законодавством.

4. Додатковими вимогами для органічного бджільництва є:

використання натуральних матеріалів для виготовлення вуликів, що не створюють небезпеку забруднення навколишнього природного середовища та продуктів бджільництва;

підтримання здоров'я бджіл на основі превентивних заходів;

достатній обсяг площі збирання нектару, який забезпечуватиме необхідне і достатнє харчування, доступ до води;

достатня відстань розташування пасік від джерел, що можуть викликати забруднення продуктів бджільництва або погіршення здоров'я бджіл;

розташування пасіки у місцевості, де можна гарантувати, що джерелами походження натурального нектару і пилку будуть переважно рослини, у тому числі дикорослі, що відповідають вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

використання для стільників воску, отриманого у процесі органічного виробництва;

заборона обрізання крил у бджолиних маток;

заборона знищення бджіл у стільниках як метод збирання продуктів бджільництва.

Стаття 20. Вимоги до заготівлі органічних об'єктів рослинного світу

1. Вимогами до заготівлі органічних об'єктів рослинного світу є:

здійснення заготівлі об'єктів рослинного світу та/або їхніх частин у їх природному середовищі на чітко визначених територіях та ділянках у порядку, встановленому законодавством, за умови що такі території та ділянки протягом останніх трьох років не піддавалися обробці речовинами іншими, ніж речовини (інгредієнти, компоненти), що

дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

відсутність впливу заготівлі об'єктів рослинного світу та/або їхніх частин на стабільність природного середовища та виснаження його ресурсів;

забезпечення простежуваності об'єктів рослинного світу.

Стаття 21. Вимоги до органічного грибівництва

1. Вимогами до органічного грибівництва є:

використання для виробництва грибів субстратів з компонентів рослинного походження, що відповідають вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

використання для виробництва грибів субстратів перехідного періоду з компонентів рослинного походження здійснюється за згодою органу сертифікації;

використання для виробництва грибів субстратів, що складаються з стійлового гною і екскрементів тварин, отриманих у результаті органічного виробництва, за умови що їхня частка не перевищує 25 відсотків загальної маси компонентів субстрату до компостування без урахування покривного матеріалу та води;

заборона використання для виробництва грибів субстратів з торфу, що піддавався обробці речовинами, які не внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

заборона використання для виробництва грибів субстратів з деревини, не внесених до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), які дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання в гранично допустимих кількостях;

використання для виробництва грибів субстратів з води і ґрунту, а також мінеральних продуктів згідно з Переліком речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання в гранично допустимих кількостях.

2. Субстрати для виробництва органічних дріжджів повинні містити не менше ніж 95 відсотків органічних інгредієнтів сільськогосподарського походження (за вагою).

Стаття 22. Вимоги до органічної аквакультури та виробництва органічних морських водоростей

1. Вимогами до органічної аквакультури є:

врахування здатності об'єктів аквакультури пристосовуватися до перебування у повністю або частково контрольованих умовах;

використання переважно природних методів репродукції;

годування об'єктів аквакультури органічними кормами, крім тих видів об'єктів аквакультури, яким не згодують корми під час вирощування;

регулярне очищення та дезінфекція обладнання, басейнів, водойм, приміщень та споруд, що використовуються для об'єктів аквакультури;

використання засобів для очищення та дезінфекції споруд для утримання об'єктів аквакультури під час органічного виробництва виключно з речовин, включених до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), які дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

гуманне ставлення до об'єктів аквакультури, у тому числі зведення до мінімуму їхніх страждань, та утримання об'єктів аквакультури з урахуванням фізіологічних та поведінкових потреб.

2. Додатковими вимогами до органічної аквакультури є:

1) щодо походження та методів утримання:

виращування молодняка, який походить з маточного стада, що виращене відповідно до вимог органічного виробництва;

персонал повинен володіти базовими знаннями і навичками щодо здоров'я та належного утримання об'єктів аквакультури;

тривалість транспортування об'єктів аквакультури має бути зведена до мінімуму із забезпеченням належних умов утримання;

2) щодо розведення:

забороняється штучна гібридизація, клонування і виробництво одностатевих різновидів, синтез поліплоїдних форм;

створення належних умов, що відповідають потребам певного виду, для управління маточним стадом, виращування і виробництва молодняка;

3) щодо годування:

задоволення потреб у харчуванні природним шляхом під час виробництва об'єктів аквакультури (у тому числі молюсків), яким не згодують корми під час виращування, а які живляться природним планктоном, крім молодих особин, що відгодовуються у розплідниках та інкубаторах;

щодо неорганічних кормових матеріалів рослинного походження, кормових матеріалів тваринного і мінерального походження, кормових добавок, певних продуктів, які застосовуються у годуванні тварин і в якості технологічних добавок, дозволяється використовувати лише речовини, внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

забороняється використовувати активатори росту і синтетичні амінокислоти;

4) щодо профілактики хвороб і ветеринарного лікування:

профілактика хвороб повинна ґрунтуватися на утриманні тварин у оптимальних умовах завдяки вибору відповідного місця, оптимальної конструкції споруд, а також завдяки

належному господарюванню і управлінню, у тому числі шляхом регулярної очистки та дезінфекції споруд і обладнання, застосування високоякісних кормів, відповідної щільності розміщення, а також вибору відповідних видів;

негайне лікування хвороби для запобігання стражданню тварин;

заборона використання синтетичних алопатичних ветеринарних лікарських засобів та антибіотиків, крім випадків, коли застосування фітотерапевтичних, гомеопатичних чи інших продуктів є недоцільним;

дозволяється використання імунологічних ветеринарних препаратів;

дозволяється використання ветеринарних засобів для захисту здоров'я людей і тварин відповідно до законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

3. Вимогами до виробництва органічних морських водоростей є:

виращування морських водоростей у прибережних районах, не забруднених речовинами, що забороняється використовувати під час виробництва органічної продукції або іншими шкідливими для здоров'я людини речовинами;

використання добрив лише при виращуванні у закритих виробничих об'єктах, якщо їх використання дозволяється законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

збирання диких водоростей та їхніх частин, що ростуть у морських природних умовах лише в районах зростання водоростей, не забруднених речовинами, що заборонені до використання під час органічного виробництва та збирання яких не впливає на стабільність природного середовища, існування або збереження видів рослин у районі збирання відповідно до законодавства;

використання органічних і бактеріальних добрив, препаратів, меліорантів, регуляторів росту рослин, матеріалів мікробіологічного, рослинного чи тваринного походження та інших речовин, що застосовуються для підвищення урожайності морських водоростей, для поліпшення якості морських водоростей, що розщеплюються біологічно, лише у порядку та обсягах, визначених Порядком (детальними правилами) органічного виробництва та обігу органічної продукції.

Використання мінеральних азотних добрив забороняється.

4. Додатковими вимогами до органічного виробництва диких водоростей є:

заготівля диких водоростей та/або їхніх частин у районах їх зростання, що мають високу екологічну якість, не піддавалися обробці речовинами іншими, ніж ті, що дозволені законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, або шкідливими для здоров'я людини речовинами;

відсутність впливу заготівлі диких водоростей на стабільність природного середовища, існування або збереження видів рослин у районі збирання та виснаження його ресурсів;

забезпечення простежуваності диких водоростей.

Стаття 23. Вимоги до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях

1. Перелік речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях, формується виключно з речовин (інгредієнтів, компонентів), використання яких дозволено у сільському господарстві, за такими позиціями:

1) засоби захисту рослин;

2) добрива і речовини для покращення ґрунту;

3) неорганічні кормові матеріали рослинного походження, кормові матеріали тваринного і мінерального походження та деякі речовини, які застосовуються у годуванні тварин;

4) кормові та технологічні добавки;

5) продукти для очищення і дезінфекції ставків, кліток, будівель і споруд, що використовуються у тваринництві;

6) продукти для очищення і дезінфекції будівель і споруд, що використовуються у рослинництві;

7) інші речовини (інгредієнти, компоненти).

2. Речовини (інгредієнти, компоненти), внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях, застосовуються у таких випадках:

1) у разі відсутності у достатній кількості або належної якості речовин (інгредієнтів, компонентів) рослинного, тваринного, мікробного або мінерального походження, або відсутності альтернативи складників, необхідних для отримання кінцевого продукту;

2) у разі відсутності можливості використання для захисту рослин біологічної або фізичної альтернативи, застосування методів селекції, культивування або інших ефективних агротехнічних прийомів, для боротьби з шкідливими організмами або певною хворобою використовуються засоби захисту рослин;

3) можуть бути дозволені для використання продукти, які не належать до рослинного, тваринного, мікробного або мінерального походження і не є ідентичними їх природній формі, лише якщо умови їх використання виключають будь-який безпосередній контакт з істотною частиною культури;

4) застосування добрив і речовин для покращення ґрунту повинно обумовлюватися необхідністю для отримання чи підтримання відповідного рівня родючості ґрунту або для виконання певних вимог щодо живлення сільськогосподарських культур, або для покращення ґрунту;

5) застосування кормів та кормових добавок повинно обумовлюватися необхідністю підтримання здоров'я, добробуту і життєздатності тварин, збагачення відповідної дієти для

забезпечення фізіологічних та поведінкових потреб відповідних видів або якщо без застосування цих речовин неможливе виробництво корму;

б) у разі відсутності кормів мінерального походження, мікроелементів, вітамінів чи провітамінів природного походження дозволяється використання аналогічних речовин чітко визначеного хімічного складу.

Стаття 24. Випадки застосування винятків з вимог до органічного виробництва

1. Винятки з загальних вимог та вимог до органічного виробництва за відповідними галузями застосовуються операторами за згодою органу сертифікації у випадках, встановлених цим Законом.

Винятки мають зводитися до мінімуму, обмежуватися у часі та можуть застосовуватися у разі:

1) забезпечення можливості для оператора започаткувати або продовжити органічне виробництво за наявності обмежень, пов'язаних з кліматичними умовами, географічним розташуванням, структурою потужностей, зокрема це стосується прив'язування тварин, утримання бджіл для запилювання, паралельного виробництва;

2) забезпечення можливості використання неорганічних кормів, насіння, садивного матеріалу, живих тварин та іншої сільськогосподарської продукції за відсутності на ринку такої органічної сільськогосподарської продукції;

3) забезпечення можливості використання неорганічних інгредієнтів сільськогосподарського походження за відсутності на ринку таких органічних інгредієнтів, за умови що вони внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

4) забезпечення вирішення проблем, пов'язаних з утриманням жуйних тварин під час заключної фази відгодівлі;

5) забезпечення виробництва органічних харчових продуктів для дієтичних цілей. Технологічні добавки, ароматизатори, мікроорганізми і ензими, мінеральні речовини, мікроелементи, вітаміни, амінокислоти та інші мікронутрієнти можуть використовуватися лише за умови, що вони внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях;

б) необхідності вжиття тимчасових заходів для забезпечення можливості продовжити органічне виробництво або започаткувати його знову у зв'язку з форс-мажорними обставинами, що виникли через природні катаклізми;

7) забезпечення використання харчових добавок та інших речовин (технологічні добавки, ароматизатори, мікроорганізми і ензими, мінеральні речовини, мікроелементи, вітаміни, амінокислоти та інші мікронутрієнти) або кормових добавок, за умови що вони внесені до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях, та законодавством встановлено обов'язковість їх використання.

2. Особливості застосування винятків визначаються Порядком (детальними правилами) органічного виробництва та обігу органічної продукції.

Орган сертифікації зобов'язаний інформувати центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, про кожен випадок надання передбаченої цим Законом згоди.

3. У разі використання ветеринарних лікарських засобів інформація про дату лікування, діагноз, дози та назву лікарського засобу та інша відповідна інформація повинна надаватися органу сертифікації.

4. Тварини, які піддавалися лікуванню, повинні обов'язково позначатися: великі тварини - індивідуально; птиці, дрібні тварини та бджоли - індивідуально або за партією чи вуликом.

Якщо протягом 12 місяців тварина отримує більше одного курсу лікування і її репродуктивний життєвий цикл менше одного року, така тварина або продукція, отримана з неї, не може маркуватися та реалізовуватися як органічна продукція. Для таких тварин застосовується перехідний період.

Тварини, які піддавалися лікуванню, та продукція, отримана від таких тварин, можуть маркуватися як органічні лише після завершення періоду виведення лікарської речовини з урахуванням вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

5. У разі відсутності на ринку певного органічного інгредієнта для виробництва органічних харчових продуктів або кормів орган сертифікації за запитом оператора погоджує у кожному конкретному випадку використання неорганічного інгредієнта під час виробництва органічної продукції у разі, якщо він внесений до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях, та за умови документального підтвердження оператором необхідності застосування такого інгредієнта. При цьому частка погоджених неорганічних інгредієнтів не повинна перевищувати 5 відсотків (за вагою), без урахування частки води та кухонної солі.

6. У разі відсутності на ринку органічного насіння та/або садивного матеріалу орган сертифікації за запитом оператора у кожному конкретному випадку погоджує використання неорганічного насіння та/або садивного матеріалу, якщо воно не піддавалося обробці речовинами іншими, ніж ті, що дозволені законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, та за умови документального підтвердження оператором необхідності застосування такого насіння та/або садивного матеріалу. З метою встановлення факту наявності на ринку України органічного насіння та/або садивного матеріалу центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, веде Реєстр органічного насіння та садивного матеріалу у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Відомості Реєстру органічного насіння і садивного матеріалу є підставою для визначення факту наявності чи відсутності на ринку України органічного насіння та/або садивного матеріалу.

7. У разі відсутності на ринку органічних тварин орган сертифікації за запитом оператора у кожному конкретному випадку погоджує використання неорганічних тварин,

за умови документального підтвердження оператором необхідності використання таких тварин.

8. Органи сертифікації під час надання згоди щодо використання неорганічних інгредієнтів, допустимих обсягів їх застосування та часу застосування повинні враховувати можливу шкоду для життя та здоров'я людей і тварин, негативний вплив на навколишнє природне середовище; можливість піддавати такі речовини фізичним (механічним, термічним), ферментативним чи мікробним процесам.

9. Згода органів сертифікації на використання під час виробництва операторами неорганічних інгредієнтів, тварин, насіння та/або садивного матеріалу надається відповідно до Порядку сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Стаття 25. Вимоги до органічного виробництва під час перехідного періоду

1. Оператор під час перехідного періоду зобов'язаний дотримуватися вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. Операторам заборонено реалізовувати продукцію, вироблену під час перехідного періоду, як органічну.

2. Датою початку перехідного періоду є дата укладення між оператором та органом сертифікації договору на проведення сертифікації. Тривалість перехідного періоду визначається залежно від галузі органічного виробництва. За результатами проведення першої інспекції оператора органом сертифікації ця дата може переглядатися залежно від галузі органічного виробництва з урахуванням методів господарювання оператора, застосування інгредієнтів і компонентів, дозволених законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, що підтверджується відповідними документами.

3. Для органічного рослинництва тривалість перехідного періоду щодо земельних ділянок для вирощування однорічних культур не може бути менше ніж 24 місяці до початку посіву, а для багаторічних культур (крім фуражних) не може бути менше ніж 36 місяців до першого збирання органічної продукції. Тривалість перехідного періоду щодо сінокосів і пасовищ для виробництва органічних кормів та щодо земельних ділянок для вирощування багаторічних фуражних культур не може бути менше ніж 24 місяці до першого збирання органічної продукції.

4. Орган сертифікації може визначити ретроспективну дату початку перехідного періоду (але не більше ніж на 18 місяців для перелогів та 30 місяців для багаторічних насаджень) щодо земель, які протягом останніх 36 місяців не піддавалися обробітці (перелоги та багаторічні насадження) та забрудненню речовинами іншими, ніж ті, що дозволені законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

5. Перехідний період для виробництва органічного насіння і садивного матеріалу становить: один вегетаційний період для розмноження однорічних культур та два вегетаційні періоди для розмноження багаторічних культур.

6. За рішенням органу сертифікації продукція рослинництва, вироблена під час перехідного періоду, може маркуватися як "продукція перехідного періоду до органічного виробництва", за умови що:

перехідний період триває понад 12 місяців;

продукт містить лише один інгредієнт рослинного походження;

такий напис не відрізняється (за кольором, розміром, стилем) від іншого опису товару.

Органічні кормові матеріали або кормові матеріали, отримані під час перехідного періоду, не повинні вводитися у склад органічного корму одночасно з такими самими неорганічними кормовими матеріалами.

7. Для виробництва органічної аквакультури тривалість перехідного періоду щодо водних об'єктів, які не можуть бути висушені, очищені та дезінфіковані, становить 24 місяці; щодо об'єктів, які були висушені або знаходилися під паром, перехідний період становить 12 місяців; щодо об'єктів, які були висушені, очищені та дезінфіковані, перехідний період становить шість місяців.

Орган сертифікації може визначити ретроспективну дату початку перехідного періоду, якщо з такої дати водні об'єкти не піддавалися обробці речовинами іншими, ніж ті, що дозволені законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Тривалість перехідного періоду щодо місць збору морських водоростей становить шість місяців.

Тривалість перехідного періоду щодо культивування морських водоростей не може бути менше ніж шість місяців або один повний виробничий цикл.

8. Тривалість перехідного періоду тваринництва не може бути менше ніж: 12 місяців для коней і жуйних тварин, у тому числі антилоп і бізонів, призначених для виробництва м'яса, і в будь-якому випадку не менше трьох четвертих їхнього життя; шість місяців для дрібних жуйних тварин і свиней, худоби для виробництва молока; 10 тижнів для птиці, призначеної для виробництва м'яса, введеної до господарства до досягнення нею триденного віку; шість тижнів для птиці, призначеної для виробництва яєць.

Перехідний період для тваринництва може бути скорочений, але не більше ніж на 24 місяці, за умови що перехід на органічне виробництво здійснюється всією виробничою потужністю господарства (тварини, їхній приплід, пасовища та інші землі, що використовуються для отримання кормів для тварин).

9. Тривалість перехідного періоду щодо продукції бджільництва не може бути меншою, ніж 12 місяців. Під час перехідного періоду використовується віск, отриманий у процесі органічного виробництва.

Стаття 26. Вимоги до паралельного та одночасного виробництва

1. Оператор за згодою органу сертифікації має право, як виняток, здійснювати паралельне виробництво на одній площі. За умови дотримання вимог, встановлених у цій частині, дозволяється паралельне виробництво:

насіння і садивного матеріалу;

багаторічних культур, які не можна легко розрізнити між собою та строк культивування яких становить понад три роки;

з використанням органічних і неорганічних пасовищ виключно для цілей випасання худоби;

органічних і неорганічних культур або тварин одного виду виключно для науково-дослідних та освітніх цілей.

2. У разі ведення паралельного виробництва оператор повинен надавати органу сертифікації документальне підтвердження дотримання положень цієї статті, а також забезпечувати:

вжиття належних заходів для постійного розділення органічної і неорганічної продукції, розділення органічних і неорганічних тварин;

розділення гною і кормів;

належне очищення виробничого обладнання для здійснення технологічних операцій з органічною продукцією;

подання органу сертифікації інформації про кількість виробленої органічної продукції та продукції перехідного періоду, неорганічної продукції;

подання органу сертифікації інформації про збирання врожаю не пізніше ніж за два робочі дні до початку збору врожаю;

подання органу сертифікації інформації про будь-яке переміщення або продаж тварин, продуктів тваринництва;

подання інформації органу сертифікації про зібраний врожай, вирощених тварин і продукцію тваринництва та вжиті заходи для розділення органічної і неорганічної продукції.

Особливості ведення паралельного виробництва визначаються у Порядку (детальних правилах) органічного виробництва та обігу органічної продукції.

3. Орган сертифікації може дозволити одночасне ведення органічного та неорганічного тваринництва в разі дотримання оператором та документального підтвердження таких умов:

органічні тварини повинні вирощуватися та утримуватися окремо від неорганічних тварин;

органічні та неорганічні тварини, які утримуються в господарстві, повинні належати до різних видів;

одночасне використання пасовищ, де випасаються неорганічні тварини, для випасання органічних і неорганічних тварин, дозволяється лише за умови, що:

тварини належним чином відокремлені у просторі;

пасовища протягом останніх трьох років не оброблялися речовинами іншими, ніж ті, що дозволені законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Не допускається одночасне використання пасовищ, де випасаються органічні тварини, для випасання органічних і неорганічних тварин. Дозволяється випасання органічних тварин на неорганічних пасовищах під час їх перегону, за умови що загальний обсяг споживання такого неорганічного корму не перевищує 10 відсотків річного кормового раціону (розраховується як відсоток сухої речовини кормів).

4. Орган сертифікації може дозволити одночасне органічне та неорганічне виробництво об'єктів аквакультури за умови їх чіткого розділення, різних фаз виробництва та різних періодів утримання. Орган сертифікації може дозволити одночасне вирощування в інкубаторах та розплідниках органічного та неорганічного молодняка об'єктів аквакультури за умови його фізичного розділення та окремої системи подачі води.

Розділ VI

СЕРТИФІКАЦІЯ ТА ОРГАНИ СЕРТИФІКАЦІЇ

Стаття 27. Сертифікація органічного виробництва та/або обігу органічної продукції

1. Органічне виробництво та/або обіг органічної продукції в Україні підлягає сертифікації. Сертифікації не підлягає переміщення, зберігання та реалізація маркованої органічної продукції:

закладами громадського харчування;

суб'єктами господарювання, які займаються роздрібною торгівлею.

Сертифікація органічного виробництва та/або обігу органічної продукції проводиться з щорічною обов'язковою виїзною перевіркою органом сертифікації з метою встановлення відповідності процесу виробництва продукції та її обігу вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

У разі виявлення органом сертифікації невідповідності органічного виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, яка може бути усунута оператором, орган сертифікації встановлює строк, протягом якого оператор зобов'язаний вжити всіх можливих заходів для усунення такої невідповідності.

Оплата послуг з проведення сертифікації органами сертифікації здійснюється на договірних засадах.

Суб'єктами видачі сертифікатів, що засвідчують відповідність процесу виробництва продукції та її обігу вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, є органи сертифікації.

2. Особа, яка має намір перейти на органічне виробництво або здійснювати обіг органічної продукції, може обрати будь-який орган сертифікації та укласти з ним договір на проведення сертифікації. Особа має право укладати договір на проведення сертифікації лише з одним органом сертифікації в межах відповідної галузі органічного виробництва та обігу органічної продукції. У разі сертифікації органічного виробництва за нормами та

стандартами, визнаними в іноземних державах або міжнародних організаціях, особа має право додатково укласти договір з органом іноземної сертифікації.

3. Процес сертифікації розпочинається з дати підписання договору на проведення сертифікації між органом сертифікації і особою. У процесі сертифікації за результатами перевірки та визначення відповідності усіх стадій виробництва та обігу органічної продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції органом сертифікації ухвалюється вмотивоване рішення про видачу або відмову у видачі сертифіката. На підставі рішення про видачу сертифіката органом сертифікації видається сертифікат.

Підставами для відмови у видачі сертифіката є:

встановлення за результатами перевірки невідповідності будь-якої стадії виробництва або обігу органічної продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

виявлення недостовірності відомостей, поданих на підтвердження відповідності вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Відмова у видачі сертифіката з підстав, не передбачених цією статтею, забороняється.

Сертифікат видається оператору, якщо встановлено відповідність вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції щодо певної галузі цієї сфери.

4. Строк дії сертифіката становить 15 місяців з дати його видачі. У сертифікаті обов'язково зазначаються:

прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця/ найменування юридичної особи;

код згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (для юридичних осіб) або реєстраційний номер облікової картки платника податків (для фізичних осіб);

галузь (галузі) органічного виробництва та/або обігу органічної продукції;

визначення статусу продукції (органічна/перехідного періоду) та її асортимент;

дата видачі сертифіката, дата закінчення строку його дії;

інформація про орган сертифікації, що видав сертифікат.

Порядок видачі сертифіката, його дублікату та його форма визначаються Порядком сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції.

5. Орган сертифікації має право зупинити дію або скасувати сертифікат.

Підставами для зупинення дії сертифіката є:

виявлені органом сертифікації порушення оператором законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

непроходження щорічної планової або позапланової перевірки потужностей операторів;

незабезпечення оператором вільного доступу до його потужностей, а також ненадання на вимогу органів сертифікації документів, необхідних для перевірки, у тому числі допуску до фінансових документів;

звернення від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, з інформацією про порушення оператором вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

За умови усунення оператором порушень, що призвели до зупинення дії сертифіката, орган сертифікації приймає рішення про поновлення дії сертифіката.

Підставами для скасування сертифіката є:

неукладення оператором договору на проведення сертифікації з новим органом сертифікації протягом 30 днів з дня розірвання договору на проведення сертифікації між органом сертифікації та оператором, з яким у нього було укладено договір на проведення сертифікації;

неукладення оператором договору на проведення сертифікації з новим органом сертифікації протягом 30 днів з дня виключення органу сертифікації, з яким у нього було укладено договір на проведення сертифікації, з Реєстру органів сертифікації;

неусунення порушень, що призвели до зупинення дії сертифіката протягом строку, встановленого органом сертифікації або центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, який не може бути менше 30 днів;

звернення оператора із заявою про скасування його сертифіката;

непроходження щорічної планової або позапланової перевірки потужностей операторів.

У разі виключення органу сертифікації з Реєстру органів сертифікації скасування виданих ним сертифікатів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

6. Особа, яка уклала договір на проведення сертифікації з органом сертифікації, стає оператором та вноситься центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, до Реєстру операторів протягом 10 днів з дня отримання ним відповідної інформації від органу сертифікації.

Виключення оператора з Реєстру операторів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, за поданням органу сертифікації не пізніше наступного робочого дня з дня отримання відповідного подання.

Стаття 28. Вимоги до органу сертифікації та його функції

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, вносить до Реєстру органів сертифікації підприємство, установу, організацію чи їхній підрозділ, що:

1) має акредитацію відповідно до [Закону України "Про акредитацію органів з оцінки відповідності"](#) у сфері органічного виробництва та/або обігу продукції за однією або кількома з таких галузей:

органічне рослинництво (у тому числі насінництво та розсадництво);

органічне тваринництво (у тому числі птахівництво, бджільництво);

заготівля органічних об'єктів рослинного світу;

органічне грибівництво (у тому числі вирощування органічних дріжджів);

органічна аквакультура;

виробництво органічних морських водоростей;

виробництво органічних харчових продуктів (у тому числі органічне виноробство);

виробництво органічних кормів;

2) є юридичною особою, зареєстрованою згідно із законодавством України;

3) не є оператором;

4) має належну матеріально-технічну базу та інші об'єкти інфраструктури, необхідні для виконання функцій із сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції;

5) може підтвердити відповідний рівень компетентності персоналу у сфері сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції (досвід роботи та спеціальні знання у відповідній галузі органічного виробництва);

6) має принаймні одного інспектора з відповідної галузі органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, який працює на постійній основі.

Вимоги до матеріально-технічної бази та інших об'єктів інфраструктури, необхідних для виконання функцій із сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

2. Підприємство, установа, організація чи їхній підрозділ, що претендує на внесення до Реєстру органів сертифікації, подає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, заявку на внесення згідно з формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

До заявки додаються:

копія атестата про акредитацію;

копія свідоцтва про реєстрацію підприємства, установи, організації чи їхнього підрозділу;

копія статуту підприємства, установи, організації чи їхнього підрозділу;

перелік співробітників та документи, що підтверджують рівень компетентності персоналу у сфері сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції.

Виключними підставами для відмови у внесенні до Реєстру органів сертифікації є:

невідповідність підприємства, установи, організації чи їхнього підрозділу вимогам, встановленим цією статтею;

виявлення недостовірних відомостей у поданих документах.

Рішення про внесення чи відмову у внесенні до Реєстру органів сертифікації приймається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, протягом 10 днів з дня отримання документів, зазначених у цій статті.

3. Орган сертифікації зобов'язаний подавати щороку до 31 грудня центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, перелік співробітників та інформацію про підтвердження рівня компетентності персоналу у сфері сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції.

4. Орган сертифікації:

проводить сертифікацію органічного виробництва та/або обігу органічної продукції відповідно до законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

протягом п'яти днів з дня видачі сертифіката або прийняття відповідного рішення про зупинення чи скасування сертифікатів письмово інформує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, та центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, про видачу, зупинення та скасування сертифікатів згідно з цим Законом;

звітує щороку центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, та центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, про видані ним сертифікати у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики;

виконує інші функції, передбачені цим Законом.

5. Орган сертифікації виключається з Реєстру органів сертифікації на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, у разі:

звернення органу сертифікації із заявою про виключення його з Реєстру органів сертифікації за власним бажанням;

повторного порушення протягом одного року порядку сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, яке мало наслідком неправомірну видачу сертифіката;

тимчасового припинення дії або скасування атестата про акредитацію;

невідповідності органу сертифікації вимогам, встановленим цим Законом.

6. У разі виключення органу сертифікації з Реєстру органів сертифікації він зобов'язаний негайно повідомити про це операторам, з якими він уклав договори на проведення сертифікації. Сертифікати, видані таким органом сертифікації, не втрачають чинності до закінчення строку, зазначеного в сертифікаті, а за оператором зберігається попередній статус виробництва, але не більше ніж на строк дії сертифіката, якщо інше не встановлено законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

7. Рішення органу сертифікації може бути оскаржене у порядку апеляції до органу сертифікації, а потім - до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів. Порядок розгляду апеляцій на рішення органів сертифікації визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

Стаття 29. Визнання сертифікатів, що засвідчують органічне виробництво та/або обіг органічної продукції згідно із законодавством іншим, ніж законодавство України

1. Сертифікат, що засвідчує виробництво та/або обіг органічної продукції згідно із законодавством іншим, ніж законодавство України, визнається в Україні з метою імпорту або експорту такої продукції у разі, якщо він виданий органом іноземної сертифікації, внесеним до Переліку органів іноземної сертифікації.

2. Для внесення органу іноземної сертифікації до Переліку органів іноземної сертифікації імпортер або експортер подає центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, заяву у довільній формі про внесення органу іноземної сертифікації до Переліку органів іноземної сертифікації із зазначенням таких відомостей:

назва держави місцезнаходження органу іноземної сертифікації;

підтвердження акредитації органу іноземної сертифікації у відповідній галузі органічного виробництва та/або обігу органічного виробництва національним органом акредитації іноземної держави, яка є учасницею міжнародних або регіональних угод про визнання акредитації;

назва органу, що здійснює контроль за органом іноземної сертифікації.

3. Імпортер або експортер має право здійснювати експорт/імпорт за принципом мовчазної згоди, якщо протягом 10 робочих днів після подання ним заяви про внесення органу іноземної сертифікації до Переліку органів іноземної сертифікації центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, не прийняв рішення про відмову у внесенні органу іноземної сертифікації до Переліку органів іноземної сертифікації. Виключною підставою

для відмови у внесенні органу іноземної сертифікації до Переліку органів іноземної сертифікації є надання недостовірної або неповної інформації, зазначеної у частині другій цієї статті.

4. Ведення Переліку органів іноземної сертифікації здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

Стаття 30. Вимоги до інспектора з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції

1. Інспектор з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції перебуває у трудових відносинах на постійній основі з органом сертифікації, проводить перевірку виробництва та обігу органічної продукції.

2. Інспектором з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції може бути фізична особа, яка:

1) має, як мінімум, перший (бакалаврський) рівень аграрної освіти, досвід роботи в аграрній сфері та/або сфері харчової (переробної) промисловості не менше трьох років, а також спеціальні знання у сфері органічного виробництва;

2) має перший (бакалаврський) рівень освіти, досвід роботи в аграрній сфері та/або сфері харчової чи переробної промисловості не менше п'яти років та спеціальні знання у сфері органічного виробництва.

3. Інспектором з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції не може бути фізична особа, яка перебуває на державній службі, перебуває у трудових та/або цивільно-правових відносинах з операторами та/або з органами виконавчої влади, що здійснюють державне управління та регулювання у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

4. Спеціальні знання інспектора з органічного виробництва та/або обігу органічної продукції у сфері органічного виробництва підтверджуються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

Стаття 31. Загальні вимоги до реєстрів

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, забезпечує ведення в електронній формі та є держателем Реєстру операторів, Реєстру органів сертифікації та Реєстру органічного насіння і садивного матеріалу (далі - реєстри). Порядок ведення реєстрів затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики, забезпечує вільний, цілодобовий і безоплатний доступ до відомостей, що містяться у зазначених реєстрах, на своєму офіційному веб-сайті. Відомості, що містяться у таких реєстрах:

мають статус офіційної інформації центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики;

не потребують будь-якого додаткового підтвердження центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики;

можуть використовуватися будь-якими особами, органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Розділ VII

ОБІГ, МАРКУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 32. Вимоги до зберігання органічної продукції

1. Під час зберігання незапакованої органічної продукції повинні забезпечуватися облік, ідентифікація такої продукції та/або кожної її партії як органічної продукції та унеможливлення її змішування з неорганічною продукцією, у тому числі продукцією перехідного періоду та/або забруднюючими речовинами.

2. Під час виробництва органічної продукції забороняється зберігання разом з органічною продукцією будь-яких неорганічних речовин, крім речовин, дозволених законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

3. Особливості зберігання окремих видів органічної продукції визначаються Порядком (детальними правилами) органічного виробництва та обігу органічної продукції.

Стаття 33. Вимоги до перевезення органічної продукції

1. Перевезення незапакованої органічної продукції повинно здійснюватися лише в опломбованій упаковці, контейнері або транспортних засобах, закритих таким чином, щоб унеможливити відкриття без пошкодження пломби. Опломбування упаковки, контейнера або транспортного засобу здійснюється оператором. Під час опломбування оператором робиться відповідна відмітка в товарно-транспортній накладній із зазначенням інформації щодо:

назви та адреси оператора (або власника продукції);

назви органічної продукції та (за необхідності) її опису;

назви та/або реєстраційного коду органу сертифікації, що здійснив сертифікацію органічного виробництва;

ідентифікації партії (за необхідності).

2. Одночасне перевезення незапакованої органічної та неорганічної продукції, у тому числі продукції перехідного періоду, дозволяється лише за умови вжиття відповідних заходів, що унеможливають змішування органічної продукції з неорганічною. Транспортні засоби і/або контейнери, у яких раніше перевозилися неорганічні продукти, можуть використовуватися для перевезення незапакованих органічних продуктів, якщо до

початку перевезення незапакованих органічних продуктів було вжито належних заходів для очищення. Такі операції повинні бути задокументовані оператором.

3. Особливості перевезення окремих видів органічної продукції визначаються Порядком (детальними правилами) органічного виробництва та обігу органічної продукції.

Стаття 34. Вимоги до маркування органічної продукції

1. Маркування продукції, що вводиться в обіг та реалізується як органічний продукт, здійснюється відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

2. Продукт дозволяється маркувати як органічний продукт, якщо він вироблений відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції і містить не менше ніж 95 відсотків органічних інгредієнтів сільськогосподарського походження (за вагою без урахування частки води та кухонної солі) та не більше 5 відсотків (за вагою) неорганічних інгредієнтів, внесених до Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), що дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання у гранично допустимих кількостях. Органічне виробництво такого продукту підтверджується сертифікатом.

3. Під час маркування неорганічної продукції у переліку інгредієнтів продукту можуть зазначатися складники, отримані у результаті органічного виробництва, лише у разі якщо відсоток таких складників перевищує 2 відсотки. У такому разі у переліку інгредієнтів обов'язково зазначається відсоток складників (за вагою без урахування частки води та кухонної солі), отриманих у результаті органічного виробництва, до загальної кількості складників. При цьому інформація про такі складники має відображатися літерами такого самого кольору і розміру, що і решта інформації у Переліку речовин (інгредієнтів, компонентів), які дозволяється використовувати у процесі органічного виробництва та які дозволені до використання в гранично допустимих кількостях.

4. Органічна продукція, що вводиться в обіг та реалізується, повинна маркуватися державним логотипом для органічної продукції, крім випадків, передбачених цією статтею.

Обов'язковим елементом маркування органічної продукції є кодовий номер, що розміщується під державним логотипом для органічної продукції та містить:

акронім, що ідентифікує державу походження;

напис "organic";

реєстраційний код органу сертифікації, що здійснив сертифікацію органічного виробництва.

Під час маркування органічної продукції відповідно до законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції дозволяється додатково використовувати інші логотипи, запроваджені операторами, що здійснюють виробництво, реалізацію органічної продукції, чи їхніми об'єднаннями, якщо вони не заборонені законом.

5. Забороняється маркування державним логотипом для органічної продукції сільськогосподарської продукції, що була отримана не в результаті органічного виробництва або є продукцією перехідного періоду, а також використання під час

маркування такої продукції будь-яких позначень та написів "органічний", "біодинамічний", "біологічний", "екологічний", "органік" та/або будь-яких однокорених та/або похідних слів від цих слів з префіксами "біо-", "еко-" тощо будь-якими мовами.

6. Реклама будь-якого неорганічного продукту як органічного, у тому числі використання напису "органічний продукт" у власних назвах та торговельних марках, вважається недобросовісною рекламою.

7. Ввезена для реалізації на митній території України продукція, яка супроводжується відповідним сертифікатом, що засвідчує органічне виробництво та/або обіг такої продукції у державі походження, визнається в Україні як органічна продукція, а написи на оригінальному маркуванні "органічний", "біодинамічний", "біологічний", "екологічний", "органік" та будь-які однокореневі та/або похідні слова від цих слів з префіксами "біо-", "еко-" тощо українською мовою позначаються написом "органічний продукт".

Державний логотип для органічної продукції наноситься виключно на продукцію, вироблену відповідно до законодавства України у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, що підтверджено сертифікатом, що засвідчує відповідність процесу виробництва продукції та її обігу вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

8. Суб'єкти господарювання мають право розміщувати екологічне маркування на продукції та кормах виключно у разі, якщо така продукція була отримана в результаті органічного виробництва.

9. Маркування органічної продукції здійснюється за письмовою згодою органу сертифікації, реєстраційний код якого зазначається на маркуванні. Така згода здійснюється на безоплатній основі.

10. Особливості маркування окремих видів органічної продукції визначаються Порядком (детальними правилами) органічного виробництва та обігу органічної продукції.

11. Маркування державним логотипом для органічної продукції продукції, що була отримана не в результаті органічного виробництва, а також використання під час маркування такої продукції будь-яких позначень та написів "органічний", "біодинамічний", "біологічний", "екологічний", "органік" та будь-яких однокорених та/або похідних слів від цих слів з префіксами "біо-", "еко-" тощо будь-якими мовами є обманом покупця або замовника. Така продукція підлягає вилученню в порядку, визначеному законом.

Стаття 35. Вимоги до реалізації органічної продукції

1. Реалізація органічної продукції дозволяється будь-якими суб'єктами господарювання лише за наявності відповідного сертифіката (копії), виданого оператору, що виробив відповідну продукцію, та відповідного маркування згідно з вимогами, встановленими законодавством у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

2. Особи, які здійснюють реалізацію органічної продукції, при прийнятті такої продукції до реалізації повинні пересвідчитися у наявності сертифіката, виданого оператору, що засвідчує відповідність процесу виробництва продукції та її обігу вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції.

Особи, які здійснюють реалізацію продукції, маркованої як органічна, без відповідного сертифіката (копії), несуть відповідальність згідно з цим Законом.

3. Продукт, що маркований як органічний, але не відповідає вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, підлягає вилученню з реалізації як органічний. Така продукція може реалізовуватися як неорганічна за умови виправлення маркування.

Стаття 36. Вимоги до декларування обсягів органічної продукції, що вводиться в обіг

1. Органічна продукція, що вводиться в обіг, підлягає обов'язковому декларуванню.

Декларації щодо обсягів органічної продукції, що вводиться в обіг, подаються операторами органам сертифікації. Оператори несуть відповідальність за повноту і достовірність даних, зазначених у декларації щодо обсягів органічної продукції, що вводиться в обіг, відповідно до цього Закону.

2. Органи сертифікації подають зведені матеріали щодо обсягів органічної продукції, що вводиться в обіг операторами, з якими вони уклали договір на проведення сертифікації, центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, та центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

Органи сертифікації несуть відповідальність за повноту і достовірність даних, зазначених у зведених матеріалах щодо обсягів органічної продукції, що вводиться в обіг операторами, з якими вони уклали договір на проведення сертифікації, відповідно до цього Закону.

3. Порядок, періодичність декларування та подання зведених матеріалів щодо обсягів органічної продукції, що вводиться в обіг, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної аграрної політики.

Стаття 37. Вимоги до ввезення на митну територію України або вивезення в митному режимі експорту органічної продукції

1. Для продукції, що ввозиться на митну територію України або вивозиться з України як органічна, у митній декларації поряд з кодом [УКТ ЗЕД](#) робиться позначення, що даний товар є органічним продуктом.

2. Продукція, сертифікована як органічна, що ввозиться на митну територію України, повинна супроводжуватися:

копією відповідного сертифіката, що засвідчує органічне виробництво та/або обіг такої органічної продукції у державі походження, виданого органом іноземної сертифікації, внесеним до Переліку органів іноземної сертифікації;

копією сертифіката, що підтверджує відповідність обігу такої органічної продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, виданого органом сертифікації.

3. Продукція, сертифікована як органічна відповідно до законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, що вивозиться з митної

території України, повинна супроводжуватися копією сертифіката, що підтверджує відповідність обігу такої органічної продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, виданого органом сертифікації.

4. Продукція, сертифікована як органічна відповідно до законодавства іншого, ніж законодавство України, повинна супроводжуватися копією сертифіката, що засвідчує органічне виробництво та/або обіг такої органічної продукції, виданого органом іноземної сертифікації, внесеним до Переліку органів іноземної сертифікації.

Розділ VIII

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ (НАГЛЯД) У СФЕРІ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА, ОБІГУ ТА МАРКУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 38. Державний контроль (нагляд) у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Державний контроль (нагляд) у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції за діяльністю операторів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, відповідно до [Закону України](#) "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин", а за діяльністю органів сертифікації відповідно до [Закону України](#) "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" з урахуванням положень цього Закону.

2. Державний контроль (нагляд) у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції здійснюється шляхом проведення планових та позапланових заходів:

моніторингу органічної продукції на ринку з метою запобігання потраплянню на ринок неорганічної продукції, маркованої як органічна;

перевірки діяльності органів сертифікації;

вибіркової перевірки діяльності операторів.

3. У разі виявлення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, невідповідності органічного виробництва та обігу органічної продукції вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції оператору видається припис щодо усунення порушень вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, про що направляється відповідне повідомлення органу сертифікації. Оператор зобов'язаний вжити необхідних заходів для усунення такої невідповідності у строк, встановлений центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів.

Стаття 39. Повноваження посадових осіб, які здійснюють державний контроль (нагляд) у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Посадові особи, які здійснюють державний контроль (нагляд) у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, з метою виконання покладених на них завдань у межах їхніх повноважень мають право:

безперешкодно відвідувати об'єкти перевірки, одержувати необхідну для здійснення державного контролю (нагляду) інформацію, документацію, зразки сировини інших матеріалів та готової продукції для проведення лабораторних досліджень;

видавати приписи щодо усунення порушень вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

видавати розпорядчі акти (постанови, рішення) про відкликання та/або вилучення продукції, що не відповідає вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, якщо вона маркована державним логотипом для органічної продукції або містить позначення та написи "органічний", "біодинамічний", "біологічний", "екологічний", "органік" та будь-які однокореневі та/або похідні слова від цих слів з префіксами "біо-", "еко-" тощо будь-якими мовами.

Розділ ІХ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА, ОБІГУ ТА МАРКУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Стаття 40. Відповідальність за порушення законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Оператори несуть відповідальність за такі правопорушення:

1) невиконання, несвоєчасне виконання законних вимог (приписів, розпорядчих актів) щодо усунення порушень вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції -

тягнуть за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат;

2) ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірної інформації про обсяги органічної продукції, що вводиться в обіг, -

тягнуть за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі трьох мінімальних заробітних плат;

3) маркування продукції державним логотипом для органічної продукції або використання у маркуванні позначень та написів "органічний", "біодинамічний", "біологічний", "екологічний", "органік" та/або будь-яких однокоренових та/або похідних слів від цих слів з префіксами "біо-", "еко-" тощо будь-якими мовами, за відсутності сертифіката, що засвідчує відповідність процесу виробництва продукції та її обігу вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції,

-

тягнуть за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат.

2. Органи сертифікації несуть відповідальність за такі правопорушення:

1) невиконання, несвоєчасне виконання законних вимог (приписів, розпорядчих актів) щодо усунення порушень вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі восьми мінімальних заробітних плат;

2) ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірної інформації, передбаченої цим Законом, або звіту про видані ними сертифікати -

тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат;

3) порушення вимог цього Закону щодо сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, яке мало наслідком неправомірну видачу сертифіката, -

тягне за собою накладення штрафу в розмірі шістнадцяти мінімальних заробітних плат;

4) повторне порушення вимог цього Закону щодо сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, яке мало наслідком неправомірну видачу сертифіката, -

тягне за собою накладення штрафу в розмірі двадцяти чотирьох мінімальних заробітних плат.

3. Особи, які реалізують продукцію, марковану як органічна, несуть відповідальність за такі правопорушення:

1) введення в обіг або реалізація продукції без сертифіката, що засвідчує відповідність процесу виробництва продукції та/або її обігу вимогам законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції або вимогам законодавства держави походження такої продукції, -

тягнуть за собою накладення штрафу на юридичних осіб у розмірі восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі п'яти мінімальних заробітних плат.

Стаття 41. Провадження у справах про порушення законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Провадження у справах про порушення операторами, органами сертифікації та особами, що реалізують продукцію, марковану як органічна, законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції здійснюється відповідно до положень [статті 66](#) Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин".

Розділ X

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 42. Міжнародне співробітництво України у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції

1. Міжнародне співробітництво України у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції здійснюється шляхом:

участі у роботі відповідних міжнародних організацій;

укладення міжнародних угод, включаючи двосторонні угоди про взаємне визнання у сфері органічного виробництва;

гармонізації національних нормативних документів у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції до норм та стандартів відповідних міжнародних організацій;

адаптації законодавства України у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції до відповідного законодавства Європейського Союзу;

обміну інформацією у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції;

сприяння залученню міжнародної технічної допомоги та інвестицій для становлення та розвитку органічного виробництва та обігу органічної продукції;

сприяння розвитку експорту та імпорту органічної продукції.

2. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Розділ XI ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Протягом шести місяців з дня введення в дію цього Закону підприємства, установи, організації чи їхні підрозділи, які на день введення його в дію здійснювали свою діяльність на території України як органи з оцінки відповідності відповідно до [Закону України](#) "Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини" або як органи сертифікації відповідно до норм та стандартів, визнаних в іноземних державах або міжнародних організаціях (далі - суб'єкти), підлягають включенню до Реєстру органів сертифікації на підставі їх заяви. Такі суб'єкти виключаються з Реєстру органів сертифікації у разі порушення ними вимог цього Закону, крім вимог положень [частин першої - третьої](#) статті 28 цього Закону. Виключення суб'єктів з Реєстру органів сертифікації з підстав їх невідповідності вимогам частин першої - третьої статті 28 цього Закону допускається після закінчення шестимісячного терміну, протягом якого зазначені суб'єкти підлягали включенню до Реєстру органів сертифікації.

2. Суб'єкти господарювання протягом 18 місяців з дня введення в дію цього Закону мають право використовувати напис "органічний продукт" у власних назвах продуктів та торговельних марках, а також позначення та написи "органічний", "біодинамічний", "біологічний", "екологічний", "органік" та/або будь-які однокореневі та/або похідні слова від цих слів з префіксами "біо-", "еко-" виключно за умови наявності чинного сертифіката, виданого суб'єктом, внесеним до Реєстру органів сертифікації.

Розділ XII ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через один рік з дня набрання ним чинності, крім [пункту 4](#) цього розділу, який вводиться в дію з дня набрання чинності цим Законом.

2. З дня введення в дію цього Закону визнати таким, що втратив чинність, [Закон України](#) "Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 20-21, ст. 721; 2015 р., № 21, ст. 133).

3. Внести зміни до таких законів України:

1) [частину третю](#) статті 2 Закону України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 14, ст. 96) після абзацу сьомого доповнити новим абзацом такого змісту:

"сертифікацію органічного виробництва та/або обігу органічної продукції".

У зв'язку з цим абзац восьмий вважати абзацом дев'ятим;

2) [частину першу](#) статті 3 Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин" (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 31, ст. 343) доповнити реченням такого змісту: "Дія цього Закону поширюється також на суспільні відносини, пов'язані із здійсненням державного контролю за діяльністю операторів ринку, які здійснюють органічне виробництво та/або обіг органічної продукції, у тому числі ввезення (пересилання) на митну територію України, з метою перевірки цієї діяльності на відповідність законодавству про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин, а також законодавству у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції".

4. Кабінету Міністрів України з метою створення належних умов для реалізації цього Закону вжити заходів щодо приведення у відповідність із цим Законом нормативно-правових актів, забезпечивши набрання ними чинності одночасно з введенням у дію цього Закону, шляхом:

1) приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом та прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

2) забезпечення приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом та прийняття ними нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

3) забезпечення на момент введення в дію цього Закону функціонування реєстрів операторів, органів сертифікації, органічного насіння і садивного матеріалу та Переліку органів іноземної сертифікації, передбачених цим Законом.

Президент України	П.ПОРОШЕНКО
-------------------	-------------

м. Київ
10 липня 2018 року
№ 2496-VIII